

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **K. S.**, nar. X
st. přísl. X
v ČR pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 25. 11. 2019, č. j. OAM-943/ZA-ZA11-ZA21-2019

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 25. 11. 2019, č. j. OAM-943/ZA-ZA11-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o zamítnutí jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žaloba

2. Žalobce namítal, že rozhodnutím žalovaného byl zkrácen na svých právech, neboť žalovaný nesprávně vyhodnotil jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou. Namítal, že žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí, v důsledku čehož nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a proto výrok o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu nemá oporu ve správním spisu. Žalobce dále namítal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
3. Žalobce uvedl, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nepracuje prakticky s žádnými informacemi o zemi původu a z použitých podkladů – Informace OAMP Ukrajina, hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu z července 2019 a Informace OAMP-situace na Ukrajině ze dne 25. dubna 2019 – odkazuje pouze na zcela obecné informace, které nijak nesouvisí s důvody jeho žádosti o mezinárodní ochranu.
4. Žalobce uvedl, že ve správním řízení jako jeden z důvodů podání žádosti o mezinárodní ochranu namítal obavu z nuceného nastoupení do armády. Žalobce uznal, že povolání do armády ještě samo o sobě nezakládá azylově-relevantní důvod, nicméně v určitých případech tomu tak být může. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2008, sp. zn. 5 Azs 18/2008, rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. 2. 2015 ve věci C-472/13, zprávy mezinárodních organizací Human Rights Watch a Amnesty International z let 2015 a 2016 a na zprávu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Žalobce shledal pochybení žalovaného v tom, že řádně nezjistil bližší okolnosti, pro které se odmítá účastnit v boji, a neseznámil se s relevantními rozhodnutími soudů a zprávami o zemi původu, čímž nezjistil skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Žalobce namítal, že se oprávněně obává návratu na Ukrajinu, kde by byl vystaven násilnému jednání a pronásledování ze strany státních orgánů coby osoba odmítající nastoupení do vojenské služby z důvodu svědomí a nesouhlasu s ukrajinským režimem, tedy pro uplatňování svého politického názoru. Žalobce nesouhlasí s politikou ukrajinské vlády a nechce se podílet na ozbrojeném konfliktu jménem vlády.
5. Žalobce závěrem shrnul, že žalovaný si neopatřil dostatečné množství aktuálních a relevantních informací o zemi původu a zároveň nepřihlédl ke všemu, co v rámci řízení tvrdil nebo co vyšlo najevo. Nezjistil tedy skutkový stav způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření především uvedl, že nesouhlasí s podanou žalobou, neboť žaloba neprokazuje pochybení správního orgánu při vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Důvody žalobce nezakládají skutkový stav, na základě kterého by prokázal, že v jeho případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi. Žalovaný zjistil přesný důvod žalobce pro nevůli vyslyšet údajně obdrženy povolávací rozkaz, kterým je pouze obava z případného nasazení v ostrých bojích. Žalobce ve správním řízení neuvedl žádný z principiálních důvodů, např. nesoulad výkonu služby s jeho náboženským nebo jiným přesvědčením, či z obavy z případného páčání válečných zločinů, které prvně namítá až v žalobě, což žalovaný považuje za účelové tvrzení. Důvody žalobce nejsou duchovní, ani morální. Od roku 2014 se navíc bojů na východě Ukrajiny účastní jen profesionální vojáci a dobrovolníci. Dle žalovaného žalobce nijak neprokázal, že by v případě vyslyšení povolávacího rozkazu byl skutečně odveden do oblastí zasažených bojem, a proto je jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany založena pouze na několika nepodložených domněnkách, čímž nijak neprokázal, že v jeho případě není Ukrajina bezpečnou zemí původu. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
8. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
9. Napadené rozhodnutí je založeno na uplatnění § 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu, podle nichž se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
10. Východiska citovaného § 16 odst. 2 zákona o azylu spočívají na pojmu „bezpečná země původu“ vymezeném v § 2 odst. 1 písm. k) zákona. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se za bezpečnou zemi původu považuje stát, jehož je cizinec státním občanem, (1) ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, (2) který jeho občané neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, (3) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy

o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a (4) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.

11. Obecně se za „bezpečnou zemi původu“ považuje takový stát, jenž dodržuje mezinárodní závazky a v souladu s nimi nepodrobuje své občany takovému zacházení, jež by mohlo být v jiných státech považováno za relevantní pro udělení azylu. Evropská praxe pak presumuje, že občany pocházejících z bezpečných zemí původu nelze bez dalšího považovat za osoby vyžadující ochranu – specifickým prvkem uvedené praxe je tedy nezkoumání důvodů pro udělení azylu a doplňkové ochrany, ale toliko posouzení, zda daná země podmínky definice „bezpečné země původu“ splňuje. Na druhou stranu však není vyloučeno, aby v azylovém řízení konkrétní osoba prokázala opak, tedy že v jejím případě ze strany domovského státu k porušování mezinárodních azylových zásad dochází.
12. Podle § 2 bodu 24 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, Česká republika považuje Ukrajinu za bezpečnou zemi původu s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů.
13. Žalovaný byl proto v přezkoumávané věci pro závěr o zamítnutí žádosti žalobce s ohledem na její zjevnou nedůvodnost povinen dle § 16 odst. 2 zákona o azylu v zásadě toliko prokázat, že Ukrajinu lze považovat za bezpečnou zemi původu. Vzhledem k tomu, že však prováděcí vyhláška k zákonu uvedenou zemi výslovně zmiňuje ve svém § 2 bodu 24., byla jeho procesní situace o to jednodušší, že nemusel zkoumat naplnění jednotlivých znaků vymezených v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, ale mohl rovnou přistoupit ke konstatování splnění podmínek bezpečnosti Ukrajiny, jako země původu. Žalovaný však přesto nad rámec své činnosti provedl i důkaz z materiálu Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 15. 7. 2019 a z Informace OAMP – Situace na Ukrajině ze dne 25. 4. 2019, z nichž ověřil, že situace v zemi žalobce nedoznala změn, jež by mohly svědčit o zhoršení situace jejích občanů ve vztahu k azylovému právu. Tím své povinnosti týkající se řádného zjištění skutkového stavu splnil, neboť žalobce není osobou, jež by pocházela z poloostrova Krym či částí Doněcké a Luhanské oblasti na Ukrajině. Žalobce totiž pochází ze Lvovské oblasti.
14. Jedinou otázkou tedy je, zda žalobce prokázal, že v jeho případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. Soud v této souvislosti předně odkazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41, rozsudek ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 – 47, usnesení ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 – 48, či rozsudek ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016 – 32), z níž vyplývá, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany v případě bezpečných zemí původu oproti jiným obdobným azylovým řízením je samotný žadatel o udělení mezinárodní ochrany. Břemeno tvrzení stíhá žadatele o udělení mezinárodní ochrany a správní orgán tedy nemá povinnost hodnotit v řízení jiné skutečnosti než ty, které uvádí žadatel, či za něj azylově relevantní důvody dokonce domýšlet. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Z obsahu žádosti a pohovoru je zřejmé, že důvodem jeho žádosti o mezinárodní ochranu je obava z případného nasazení v ostrých bojích, neboť byl předvolán k vojenské službě. Předvolání

nevyslyšel a vojenská správa dala případ k soudu. Do vlasti se nechce vrátit a věc na soudě vyřídit, neboť má obavy, že bude vzat do války bez jeho souhlasu. Žalobce je kvalifikovaný voják, dříve sloužil v rámci základní vojenské služby. Doposud neměl ve vlasti ani v ČR problémy se státními orgány, policií, soudy nebo armádou. Do České republiky přicestoval dne 5. 9. 2019 autobusem přes Polsko, ve kterém rok pracovně pobýval. Do ČR si přijel hledat práci, pracovní povolení si neopatřil. Na území ČR již před deseti lety tři roky pracoval. O mezinárodní ochranu dosud nežádal. Žalobce je ukrajinské národnosti, dorozumí se ruským jazykem a vyznává pravoslavné křesťanství. Nemá žádné politické přesvědčení a není členem žádné politické strany. Je svobodný a má dvě děti. Žalobce není zapsán v rodných listech dětí, biologickým otcem ovšem je. S matkou dětí společně nežije. Ve vlasti má vyjma dětí rodiče, sestru a strýce. Na území Evropské unie nemá žádné rodinné příslušníky, pouze v České republice kamarády. Pokud by nebyla na Ukrajině válka, vrátil by se. Žalobce měl v průběhu správního řízení možnost uvést vše, co považuje za relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Byl s ním veden pohovor a byl poučen o povinnosti uvést pravdivě a úplně všechny skutečnosti nezbytné pro úplné zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí. Na podporu svých tvrzení nepředložil žádné doklady, dokumenty či jiné materiály.

15. Žalobce kromě zmíněného předvolání neměl ve vlasti potíže se státními orgány, policií, soudy nebo armádou. Ani v ČR neměl problémy se zákonem, vždy pracoval legálně. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu, musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze [srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, dostupný na www.nssoud.cz; srov. též § 16 odst. 2 zákona o azylu]. To však žalobce neučinil, když se spokojil toliko s obecným vyličením své situace a obecné situace na Ukrajině, kterou založil na neaktuálních zprávách mezinárodních organizací z let 2015 a 2016. Naproti tomu žalovaný pracoval s podklady aktuálními. V tomto smyslu soud konstatuje, že žalobcem předložené důkazy neprokazovaly života ohrožující situaci žalobce v zemi původu. Obavy žalobce z donucení k nástupu do vojenské služby nepředstavují pronásledování, ani vážnou újmu. Lze sice uvažovat o tom, že vojenská služba zásadně nemá být povinností, její vynucení však nepředstavuje pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu či vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 téhož zákona. K tomu by musely nastoupit další okolnosti, jako například zpřísněné tresty pro odpírače vojenské služby z náboženských důvodů nebo předpoklad závažného a systémového porušování mezinárodního práva při bojových operacích (srov. např. rozsudky NSS č. j. 5 Azs 158/2015-24 ze dne 17. 12. 2015, č. j. 2 Azs 17/2012-44 ze dne 7. 8. 2012, č. j. 5 Azs 4/2004-49 ze dne 29. 3. 2004). Pomine-li soud, že výhradu svědomí žalobce nedůvěryhodně uplatnil až v žalobě (v řízení před žalovaným měl jen výhrady vůči samotné službě s tím, že nechce umřít, což v ozbrojeném konfliktu nechce nikdo), z podkladů správního spisu jasně plyne, že v případě náboženských důvodů Ukrajina umožňuje civilní službu. Za toho stavu není vůbec důvod uvažovat o pronásledování či vážné újmě, natož vůči žalobci jako výjimce z běžného stavu na Ukrajině.
16. Žalobce dále neuvedl žádné konkrétní skutečnosti vztahující se k jeho osobě, ze kterých by vyplývalo, že Ukrajinu nelze v jeho případě považovat za bezpečnou zemi původu. Byl proto správný závěr žalovaného, který vyhodnotil jeho žádost jako zjevně nedůvodnou.

17. K námitce týkající se nedostatečného shromáždění aktuálních a relevantních informací soud zjistil, že ve správním spise jsou založeny zprávy o zemi původu žalobce z dubna a července 2019 (Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu a Informace OAMP – Situace na Ukrajině ze dne 25. dubna 2019). Dle názoru soudu vychází žalovaný z aktuálních zpráv, když žádost o udělení mezinárodní ochrany podal žalobce dne 24. 10. 2019. Ze shromážděných informací vyplývá, že situace na Ukrajině se od roku 2015 v ohledu humanitárních práv v kontextu bojů na východě Ukrajiny uklidňuje a zlepšuje. Naopak žalobcem předložené zprávy z let 2015 a 2016 Amnesty International Report 2015/16 – The State of the World's Human Rights – Ukraine a World Report 2016 – Ukraine shledal soud vzhledem k datu podání žaloby za neaktuální. Žalobce ani v žalobě neuváděl žádné nové skutečnosti ohledně země svého původu, které by bylo nutné nově posoudit.
18. S ohledem na výše uvedené nelze dospět k závěru, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a nashromážděných informací.

V. Závěr a náklady řízení

19. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
20. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. srpna 2021

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.

